T007 A HÀM VII 100-Q07 Biệt Dịch

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

BIEÄT DÒCH KINH TAÏP A-HAØM QUYEÅN VII

TUÏNG 2: Phaàn 2 122. Baáy giôø, Ñöùc Theá Toân ôû taïi röøng truùc Ca-lan-ñaø trong thaønh Vöông xaù. Trong thaønh coù moät ngheä só tröôûng, hieäu laø Ñoäng Phaùt. OÂng ta ñeán gaëp Ñöùc Phaät, laïy saùt döôùi chaân, ngoài qua moät beân, thöa: –Thöa Ñöùc Cuø-ñaøm, tröôùc ñaây con ñaõ töøng gaàn guõi vaø ñöôïc nghe caùc ngheä só kyø cöïu laõo thaønh noùi: “Baøy bieän duïng cuï treân saân khaáu, trình dieãn nhieàu maøn vui chôi, khaûy ñaøn, taáu nhaïc, ñaùnh troáng, ca haùt cho caû traêm ngaøn vaïn ngöôøi ñeán xem, ai laøm nhöõng vieäc aáy, sau khi qua ñôøi, ñöôïc sanh leân coõi trôøi Quang chieáu”. Lôøi noùi nhö vaäy laø ñuùng hay sai? Ñöùc Phaät baûo oâng ta: –Thoâi ñi, thoâi ñi! Ñöøng hoûi vieäc naøy. Ngöôøi ngheä só tröôûng hoûi hai, ba laàn nhö vaäy, nhöng Ñöùc Phaät vaãn khoâng ñaùp. Ñöùc Nhö Lai noùi vôùi ngöôøi ngheä só tröôûng: –Ta hoûi, oâng tuøy yù ñaùp. Ngöôøi ngheä só naøo baøy bieän duïng cuï vui chôi treân saân khaáu, khaûy ñaøn, ñaùnh troáng, ca nhaïc, vì vaäy coù traêm ngaøn ngöôøi tuï taäp ñeán xem. Ngöôøi naøy voán bò aùi duïc, saân haän ngu si troùi buoäc saün, nay laïi laøm theâm nhöõng haønh ñoäng phoùng daät, leõ naøo khoâng taêng theâm tham, saân, si hay sao? Ví nhö coù ngöôøi bò daây troùi, laáy nöôùc röôùi vaøo daây, thì caøng bò coät chaët theâm. Nhöõng ngöôøi kia tröôùc ñaây voán bò ba ñoäc troùi buoäc, nay laïi chôi ñuøa ca nhaïc treân saân khaáu, hoï chæ taêng theâm ba ñoäc, höng thònh nhö ca taáu nhaïc vaäy. Naøy ngheä só tröôûng, oâng cho raèng nhôø vaøo vieäc naøy, khi cheát ñöôïc sanh leân coõi trôøi Quang chieáu, khoâng theå coù ñieàu aáy.

Ai cho raèng ngöôøi naøo nhôø taáu nhaïc treân saân khaáu, khi cheát ñöôïc sanh nôi coõi trôøi Quang chieáu. Ta neâu roõ raèng: “Ai noùi nhö vaäy laø taø kieán. Quaû baùo cuûa taø kieán, laø sanh vaøo hai choã: Moät laø ñòa nguïc, hai laø suùc sanh”. Ñöùc Phaät daïy nhö vaäy, ngöôøi ngheä só tröôûng khoùc rôi nöôùc maét. Ñöùc Phaät baûo vò ngheä só tröôûng: –Vì lyù do naøy neân oâng thöa hoûi ba laàn, Ta vaãn khoâng ñaùp. Ngöôøi ngheä só tröôûng baïch: –Thöa Theá Toân, con khoâng phaûi khoùc vì vöøa nghe lôøi Phaät daïy. Con chæ thöông cho nhöõng ngheä só kia treû daïi ngu si, khoâng coù trí tueä neân haønh ñoäng baát thieän. Töø laâu trong cuoäc soáng hoï ñaõ coù tri kieán nhö vaäy, vaøo ñôøi vò lai seõ thoï nhaän khoå lôùn, thöôøng bò khinh khi doái gaït, bò ngöôøi xem thöôøng. Ngöôøi ngheä só naøo noùi raèng: “Chôi nhaïc, ca haùt treân saân khaáu, khi qua ñôøi ñöôïc sanh ñeán coõi trôøi Quang chieáu”. Lôøi noùi nhö theá laø ñaïi voïng ngöõ. Ai nhôø nghieäp naøy ñöôïc sanh leân coõi trôøi Quang chieáu, vieäc naøy khoâng theå coù. Baïch Theá Toân, töø hoâm nay, con khoâng taïo taùc nghieäp aùc nhö vaäy nöõa. Ñöùc Phaät baûo: –OÂng ñaõ hieåu bieát chaân chaùnh, chaéc chaén ñöôïc sanh vaøo coõi thieän trong ñôøi vò lai. Ngöôøi ngheä só tröôûng vaø caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, ñeàu hoan hyû phuïng haønh. 123. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi röøng truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Trong thaønh coù moät ñaáu töôùng gioûi laøm

thoân tröôûng. OÂng ta ñeán gaëp Ñöùc Phaät, ñaûnh leã döôùi chaân, sau khi thaêm hoûi, ngoài qua moät beân, baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, tröôùc ñaây con ñaõ töøng nghe caùc haøng Tröôûng laõo kyø cöïu noùi: “Khi ai muoán chieán ñaáu phaûi trang bò binh khí caàm tay, töï phoøng hoä vöõng chaéc, duõng maõnh tieán tôùi, khoâng coù khieáp nhöôïc, coù theå phaù quaân ñòch ôû tröôùc, tieâu dieät caùc sanh maïng, khieán cho quaân ñoäi kia bò thua, tan raõ. Ai laøm ñöôïc vieäc naøy thì ñöôïc sanh coõi trôøi

Tieãn trang nghieâm”. Ngöôøi ñaáu töôùng hoûi nhö vaäy, Ñöùc Phaät ñaùp: –Haõy ngöøng laïi, ñöøng hoûi nöõa! Nay yù nghóa cuûa ñieàu oâng hoûi thaät baát thieän. Ngöôøi ñaáu töôùng hoûi ba laàn nhö vaäy. Ñöùc Phaät baûo: –OÂng ñaõ ba laàn aân caàn hoûi Ta. Neáu oâng coù theå laõnh thoï, Ta seõ vì oâng maø giaûng noùi. Nhöõng keû coù vieäc ñaùnh nhau, seõ coá gaéng töï trang bò veà söï hieåu bieát ñoái vôùi chieán thuaät gioûi, daãn ñaàu maët traän, duõng maõnh tieán tôùi. Nhö vaäy, leõ naøo chieán töôùng khoâng taùc yù tìm phöông tieän ñeå taøn saùt cho ñöôïc quaân ñoäi beân kia, vôùi suy nghó: Laøm sao baét troùi ñöôïc chuùng, laøm sao taøn saùt ñöôïc chuùng, laøm sao cho chuùng tan naùt heát. Coù khi naøo hoï khoâng sanh yù nieäm nhö vaäy khoâng? Naøy Chieán töôùng, nhö theá laø oâng ñoái vôùi chuùng sanh ñaõ khôûi leân ba nghieäp taø aùc. Ba nghieäp taø aùc laø gì? Ñoù laø thaân, khaåu, yù aùc. Ai söû duïng ba nghieäp aùc, baát thieän aáy, sau khi qua ñôøi, laïi ñöôïc sanh leân coõi trôøi, khoâng theå coù söï vieäc naøy. Naøy Chieán töôùng, nhaän thöùc ñang coù cuûa oâng chính laø taø kieán. Nghieäp taø kieán chaéc chaén sanh vaøo hai choã, ñòa nguïc hay suùc sanh.

Sau khi ngöôøi ñaáu töôùng nghe lôøi Phaät daïy, khoùc loùc rôi leä. Ñöùc Phaät hoûi: –Do vaäy oâng ñaõ hoûi ba laàn, Ta vaãn khoâng noùi. Nay ñaõ noùi cho oâng, taïi sao laïi khoùc? Ñaáu töôùng baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, khoâng phaûi con nghe Ngaøi noùi vaäy maø khoùc loùc, chæ thöông caûm caùc ñaáu töôùng laâu nay ngu si, khôø daïi voâ trí, haønh ñoäng baát thieän neân thöôøng laøm vieäc naøy, trong ñôøi vò lai seõ bò khoå lôùn. Nghieäp aùc nhö vaäy thaät söï khoâng coù sanh leân coõi trôøi, thaät khoâng coù söï vieäc ngöôøi naøo laøm nghieäp naøy maø ñöôïc sanh leân coõi trôøi Tieãn trang nghieâm. Baïch Theá Toân, töø nay veà sau con khoâng laøm theo caùc taø kieán naøy nöõa. Ñöùc Phaät taùn döông: –Laønh thay, laønh thay! Lôøi oâng vöøa noùi thaät laø ít coù. Ngöôøi ñaáu töôùng nghe lôøi Phaät daïy, ñaûnh leã töø giaõ.

124. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû nôi röøng truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Coù ngöôøi chuû khu xoùm gioûi ngheà huaán luyeän ngöïa ñeán gaëp Ñöùc Phaät, laïy saùt chaân Ngaøi, ngoài qua moät beân. Ñöùc Phaät baûo oâng huaán luyeän ngöïa: –Coù bao nhieâu ñieàu kieän laøm cho ngöïa thuaàn thuïc? Vò aáy ñaùp: –Thöa Ñöùc Cuø-ñaøm, coù ba ñieàu kieän laøm cho ngöïa ñöôïc thuaàn thuïc laø: 1. Moät maët caàn phaûi meàm deûo. 2. Moät maët caàn phaûi cöùng raén. 3. Moät maët caàn phaûi dung hoøa. Ñöùc Phaät baûo oâng ta: –Neáu thöïc hieän caû ba ñieàu kieän treân, vaãn khoâng ñieàu phuïc ñöôïc noù, thì phaûi laøm theá naøo?

Ngöôøi huaán luyeän ngöïa ñaùp: –Ñaùnh cho cheát. OÂng ta hoûi tieáp: –Thöa Ñöùc Cuø-ñaøm, Ngaøi laø Baäc Ñieàu Ngöï Voâ Thöôïng, baèng bao nhieâu caùch Ngaøi ñieàu phuïc keû tröôïng phu. Ñöùc Phaät ñaùp: –Ta cuõng ñieàu phuïc baèng ba caùch: 1. Coù khi caàn phaûi noùi lôøi oân hoøa. 2. Coù khi noùi lôøi cöùng raén. 3. Coù khi noùi lôøi dung hôïp. Theá naøo laø coù khi caàn phaûi oân hoøa? Nhö Ta daïy caùc Tyø-kheo: "Neáu caùc oâng tu ba nghieäp thieän seõ ñöôïc quaû baùo toát ñeïp cuûa trôøi hay ngöôøi". Ñaây laø moät maët duøng lôøi oân hoøa ñeå ñieàu phuïc. Theá naøo laø ñieàu phuïc baèng loái cöùng raén? Nhö thuyeát giaûng veà ba ñöôøng aùc. Ñaây laø do nghieäp nôi thaân, khaåu, yù taïo quaû xaáu. Theá naøo laø ñieàu phuïc baèng caùch dung hôïp giöõa cöùng raén vaø oân hoøa? Laø giaûng daïy veà thaân, khaåu, yù, laøm caùc vieäc thieän ñöôïc sanh vaøo coõi trôøi, coõi ngöôøi. Ñaáy laø quaû baùo thu ñaït ñöôïc do thaân, khaåu, yù thieän.

Thuyeát giaûng veà caùc nghieäp xaáu do thaân, mieäng, yù seõ bò ñoïa vaøo ba ñöôøng aùc, ñaây laø quaû baùo cuûa thaân, khaåu, yù. Ñoù goïi laø duøng caùch dung hôïp giöõa oân hoøa vaø cöùng raén ñeå ñieàu phuïc chuùng sanh. Ngöôøi huaán luyeän ngöïa baïch Phaät: –Neáu duøng ba caùch naøy maø khoâng ñieàu phuïc ñöôïc, thì phaûi ñieàu phuïc baèng caùch naøo? Ñöùc Phaät baûo: –Noùi lôøi tha thieát maø hoï khoâng thuaàn thuïc, thì gaây huûy haïi naëng cho hoï. Vò aáy noùi: –Ñöùc Cuø-ñaøm thöôøng thuyeát giaûng khoâng saùt haïi. Taïi sao laïi noùi huûy haïi? Ñöùc Phaät baûo oâng ta: –Ñuùng vaäy! Ñöùc Nhö Lai giaûng noùi ñieà u khoâng saùt haïi. Ñaá y laø haønh ñoäng khoâng ñöôïc laøm. Ñöù c Nhö Lai Theá Toâ n duøn g ba caùc h naøy ñeå ñieàu phuïc chuù ng sanh: Neáu ngöôø i naøo khoâng chòu ñieàu phuï c thì seõ khoâng noùi chuyeän, khoâng raên daïy, khoâng höôùng daã n cho hoï nöõa .

Ñöùc Phaät hoûi ngöôøi huaán luyeän ngöïa: –YÙ oâng theá naøo? Neáu Ñöùc Nhö Lai khoâng daïy doã, khoâng noùi chuyeän, khoâng höôùng daãn, vôùi caùch thöùc nhö vaäy goïi laø huûy haïi, laø thöïc söï huûy haïi phaûi khoâng? Ngöôøi daïy ngöïa ñaùp: –Baïch Ñöùc Cuø-ñaøm, ñuùng nhö vaäy! Neáu Ñöùc Nhö Lai khoâng noùi chuyeän vôùi hoï, khoâng daïy baûo, khoâng höôùng daãn laø ñaõ thaønh huûy haïi roài. Thaät söï raát tai haïi cho ñôøi soáng cuûa hoï. OÂng ta laïi thöa: –Baïch Ñöùc Cuø-ñaøm, töø nay veà sau, con seõ ñoaïn tröø söï huûy haïi baèng caùch khoâng laøm vieäc aùc. Ñöùc Phaät taùn döông: –Naøy ngöôøi daïy ngöïa, lôøi oâng noùi raát ñuùng, ñoù laø vieäc raát chaân chaùnh. Ngöôøi daïy ngöïa nghe lôøi Phaät daïy, hoan hyû ñaûnh leã töø giaõ.

125. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû taïi röøng truùc Ca-lan-ñaø, thuoäc thaønh Vöông xaù. Coù ngöôøi thoân tröôûng teân AÙc Taùnh ñeán gaëp Ñöùc Phaät, laïy saùt döôùi chaân, ngoài qua moät beân, baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, trong theá gian coù ngöôøi khoâng tu taäp, gaây phieàn naõo cho ngöôøi khaùc, noùi lôøi phieàn naõo vôùi ngöôøi khaùc. Vì vaäy, moïi ngöôøi ñeàu goïi hoï laø cöïc aùc. Ñöùc Phaät baûo thoân tröôûng: –Coù moät ngöôøi naøo ñoù xuùc phaïm ngöôøi khaùc, noùi lôøi xuùc phaïm. Ngöôøi khaùc bò lôøi noùi kia xuùc phaïm neân noåi saân haän, vì vaäy neân teân laø AÙc Taùnh, do khoâng tu haønh chaùnh kieán, chaùnh nghieäp, chaùnh

ngöõ, chaùnh maïng, chaùnh nieäm, chaùnh phöông tieän, chaùnh chí, chaùnh ñònh. Vì khoâng tu chaùnh ñònh neân xuùc phaïm ngöôøi khaùc vaø khi bò xuùc phaïm thì sanh ra phaãn noä, döõ doäi, vì phaãn noä neân noùi lôøi giaän döõ, phaùt ra lôøi phaãn noä neân goïi laø AÙc Taùnh. Thoân tröôûng thöa: –Hy höõu thay Ñöùc Cuø-ñaøm! Ñuùng nhö lôøi Ngaøi noùi. Xuùc phaïm ngöôøi khaùc ñuùng teân laø AÙc Taùnh. Con vì khoâng tu haønh chaùnh kieán neân xuùc naõo ngöôøi khaùc, vì bò xuùc phaïm neân hoï goïi con laø AÙc Taùnh. Taát caû moïi ngöôøi goïi con laø AÙc Taùnh. Töø ñoù ñeán nay con coù teân laø AÙc Taùnh. Thoân tröôûng laïi thöa: –Baïch Ñöùc Cuø-ñaøm, laøm theá naøo khoâng bò xuùc phaïm, khoâng gaây xuùc phaïm vaø khoâng phaùt ra lôøi noùi xuùc phaïm? Ñöùc Phaät daïy: –Tuy bò ngöôøi xuùc phaïm nhöng khoâng xuùc phaïm laïi ngöôøi. Bò ngöôøi khaùc noùi lôøi xuùc phaïm nhöng khoâng noùi lôøi xuùc phaïm trôû laïi. Tuy bò xuùc phaïm nhöng taâm khoâng bò khoå naõo. Vì töï thaân khoâng xuùc phaïm neân ñöôïc ngöôøi ñôøi goïi laø kheùo nhaãn nhuïc vaø ñoái vôùi ngöôøi khaùc coù yù töôûng nhaãn nhuïc. Ai muoán ñöôïc vaäy phaûi thöôøng tu taäp chaùnh kieán. Do coù chaùnh kieán neân coù chaùnh nghieäp, chaùnh ngöõ, chaùnh maïng, chaùnh chí, chaùnh phöông tieän, chaùnh ñònh, chaùnh nieäm. Do coù tu taäp chaùnh ñònh neân khi bò ngöôøi khaùc xuùc phaïm khoâng sanh taâm phieàn

naõo, khoâng sanh phieàn naõo thì goïi laø kheùo nhaãn nhuïc. Thoân tröôûng thöa: –Hy höõu thay Ñöùc Cuø-ñaøm! Lôøi noùi cuûa Ngaøi thaät toaøn thieän. Ñuùng nhö lôøi Ngaøi daïy, con vì khoâng tu taäp chaùnh kieán neân bò ngöôøi khaùc xuùc phaïm. Khi bò xuùc phaïm con noùi ra lôøi xuùc phaïm laïi. Do ñoù ngöôøi ñôøi goïi con laø AÙc Taùnh. Do con phaùt sanh yù töôûng aùc neân goïi laø AÙc Taùnh. Con vì khoâng tu taäp Baùt chaùnh ñaïo neân khi bò xuùc phaïm lieàn noùi ra lôøi xuùc phaïm laïi, ñöa ñeán phaãn noä. Do coù yù töôûng aùc naøy neân ngöôøi ñôøi goïi con laø AÙc Taùnh. Thöa Ñöùc Cuø-ñaøm, töø nay veà sau, con xin töø boû nhöõng taùnh xaáu aùc, döõ tôïn, ngaõ maïn, hung hieåm nhö vaäy.

Ñöùc Phaät taùn thaùn: –OÂng laøm nhö vaäy thaät heát söùc toát ñeïp. Thoân tröôûng nghe lôøi Phaät daïy, hoan hyû phuïng haønh, laøm leã töø giaõ. 126. Baáy giôø coù thoân tröôûng, teân Nhö YÙ Chaâu Ñaûnh Phaùt, ñeán gaëp Ñöùc Phaät, laïy saùt döôùi chaân, ngoài qua moät beân, baïch Phaät: –Thöa Theá Toân, tröôùc ñaây treân ñieän nhaø vua, con cuøng caùc phuï töôùng quyeán thuoäc, quaàn thaàn, ngoài chung moät nôi cuøng nhau ñaøm luaän veà vieäc Sa-moân coù ñöôïc caàm taøi vaät quyù baùu hay khoâng? Trong chuùng coù ngöôøi noùi: “Giaù nhö coù caàm, naøo bò loãi gì? Vaäy ñöôïc pheùp caàm!” Ngöôøi khaùc noùi: “Khoâng ñöôïc caàm! Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc caàm vaøng, vaät quyù”. Baïch Theá Toân, hai thuyeát naøy, thuyeát naøo ñuùng phaùp, thuyeát naøo khoâng ñuùng phaùp? Nhöõng lôøi baøy toû aáy, lôøi naøo laø huûy baùng Phaät vaø lôøi naøo coù loãi? Thuyeát naøo ñuùng lôøi Phaät daïy, thuyeát naøo khoâng ñuùng lôøi Phaät daïy? Ñöùc Phaät baûo thoân tröôûng: –Ai baøy toû lôøi noùi khoâng ñuùng nhö theá naøy laø lôøi noùi coù loãi, laø vu baùng Ta, lôøi noùi cuûa Ta thaät khoâng phaûi nhö vaäy. Taïi sao? Theo ñuùng phaùp thì Tyø-kheo, Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc caàm giöõ vaøng tieàn, vaät

quyù... Ai caàm tieàn, vaøng, vaät quyù..., ngöôøi aáy khoâng phaûi laøm theo phaùp Sa-moân Thích töû. Giaùo phaùp cuûa Phaät laøm cho con ngöôøi trôû thaønh toaøn thieän ñaëc bieät, theá neân Ñöùc Phaät ñaõ thuyeát giaûng: “Laø Tyø-

kheo khoâng ñöôïc caàm giöõ tieàn, vaøng, vaät quyù... Ngöôøi naøo caàm giöõ chuùng laø chaúng phaûi ñuùng phaùp Sa-moân”. Thoân tröôûng noùi: –Baáy giôø, giöõa moïi ngöôøi, con seõ baøy toû: Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc caàm giöõ tieàn vaøng vaät quyù... Neáu ai caàm tieàn thì maëc söùc, tuøy yù phoùng tuùng nôi naêm duïc. Ngöôøi thoân tröôûng nghe lôøi Ñöùc Phaät daïy, ñaûnh leã töø giaõ. Khi aáy Tyø-kheo A-nan ñang ñöùng haàu, caàm quaït quaït Ñöùc Phaät. Ñöùc Phaät baûo A-nan: –OÂng haõy goïi caùc Tyø-kheo ñang truù taïi thaønh Vöông xaù naøy, taäp trung taát caû ôû giaûng ñöôøng. A-nan vaâng lôøi Phaät daïy, trieäu taäp taát caû Tyø-kheo ñeán hoïp ôû giaûng ñöôøng. Khi caùc Tyø-kheo ñaõ taäp hôïp, A-nan ñeán gaëp Phaät ñaûnh leã döôùi chaân, ngoài qua moät beân, baïch: –Thöa Theá Toân, caùc Tyø-kheo Taêng ñang truù ôû thaønh Vöông xaù ñeàu ñaõ ñeán taäp hôïp heát ôû giaûng ñöôøng. Kính thöa Theá Toân, neân bieát ñuùng luùc. Theá Toân ñeán giaûng ñöôøng, traûi toøa ngoài tröôùc chuùng Taêng, baûo caùc Tyø-kheo: –Coù vò thoân tröôûng laø Nhö YÙ Chaâu Ñaûnh Phaùt ñeán gaëp Ta. Sau khi ñaûnh leã, vò aáy thöa vôùi Ta: “Tröôùc ñaây treân ñieän vua, con vaø caùc phuï töôùng cuøng nhau baøn luaän: Phaùp cuûa Sa-moân Thích töû laø ñöôïc caàm giöõ vaøng, tieàn, vaät quyù hay khoâng? Baáy giôø trong chuùng coù ngöôøi noùi: “Giaû söû Sa-moân Thích töû caàm giöõ tieàn vaät quyù, vaøng baïc... naøo coù loãi laàm gì! Ai chæ caàm giöõ chuùng, khoâng coù khoå”. Coù ngöôøi khaùc noùi: “Phaùp cuûa Sa-moân ñuùng ra khoâng ñöôïc giöõ vaøng, tieàn, vaät baùu...”. Hai ngöôøi aáy noùi lôøi khoâng gioáng nhau. Nhö vaäy lôøi noùi cuûa hai ngöôøi lôøi naøo ñuùng phaùp? Ta traû lôøi: “Sa-moân Thích töû khoâng ñöôïc caàm giöõ tieàn, vaøng, vaät baùu...”. Ngöôøi thoân tröôûng baøy toû: “Baáy giôø khi ôû giöõa hoäi chuùng aáy, con seõ baøy toû: Neáu Sa-moân Thích töû ñöôïc giöõ vaøng baïc, tieàn, vaät quyù... thì seõ phoùng tuùng ñöa ñeán thoï höôûng naêm duïc. Ngöôøi thoân tröôûng nghe lôøi Ta daïy, hoan hyû töø giaõ. Ñöùc Phaät baûo caùc Tyø-kheo:

–Caùc oâng phaûi bieát, ngöôøi thoân tröôûng Nhö YÙ Chaâu Ñaûnh Phaùp, ngay tröôùc moïi ngöôøi, ñaõ gaàm leân tieáng gaàm cuûa sö töû. Phaùp cuûa Sa- moân Cuø-ñaøm laø khoâng ñöôïc nhaän giöõ vaøng, baïc, tieàn vaät quyù. Naøy caùc Tyø-kheo, töø nay veà sau, ai coù nhu caàu caàn thieát muoán caàm vaøng baïc... phaûi quaùn töôûng chuùng nhö coû, caây vaø nhö phaûi caàm phaån, thaø caàm phaån ueá chöù khoâng neân caàm vaät quyù. Caùc Tyø-kheo nghe lôøi Phaät daïy, hoan hyû ñaûnh leã roài lui ra. 127. Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi, Ñöùc Phaät ôû beân bôø hoà Kieät thaønh kyø, thuoäc nöôùc Chieâm-ba. Coù thoân tröôûng teân Vöông Ñaûnh Phaùt ñeán gaëp Ñöùc Phaät, laïy saùt chaân Ngaøi, ngoài qua moät beân. Ñöùc Phaät baûo oâng ta: –Trong theá gian coù nhieàu chuùng sanh soáng döïa vaøo hai phaùp: Moät laø tham ñaém duïc laïc, hai laø luyeän taäp khoå haïnh voâ ích, töï thaân thöïc haønh phaùp phi thaùnh ñaïo. Do ñoù hoï chòu söï toån haïi, khoâng chuùt lôïi ích gì. Tham ñaém theo duïc laïc goïi laø phaùp troùi buoäc, chìm saâu trong haï tieän.

Ngöôøi thoï höôûng duïc laïc coù ba haïng. –Theá naøo laø ba haïng? 1. Haïng tích tuï taøi saûn phi phaùp neân taøn haïi chuùng sanh, vì thöông yeâu töï thaân, chæ vì töï thaân neân laøm nhöõng coâng vieäc ñöa ñeán sung söôùng cho mình. Hoï khoâng nuoâi döôõng cha meï, cung caáp cho vôï con, ngöôøi giuùp vieäc, khoâng giuùp ñôõ thaân höõu tri thöùc, quyeán thuoäc, ngöôøi hoã trôï, khoâng cuùng döôøng Sa-moân Baø-la-moân, nhöõng choã phöôùc ñieàn. Ngöôøi nhö vaäy khoâng tu ñaïo cao thöôïng, khoâng taïo nhaân an laïc neân khoâng ñöôïc keát quaû an laïc. Ñaây laø haïng thöù nhaát thoï höôûng duïc laïc. 2. Coù haïng ngöôøi thoï höôûng duïc laïc, coù khi ñuùng phaùp, coù khi phi phaùp, coù khi haønh ñoäng taøn haïi, coù khi khoâng taøn haïi ñeå ñem moïi an laïc cho baûn thaân vaø ñoái vôùi cha meï, vôï con, toâi tôù, baïn beø, quyeán thuoäc, ngöôøi hoã trôï cuûa mình, hoï ñeàu cuùng döôøng cung caáp ñuû söï an vui. Nhöng hoï khoâng boá thí cho Sa-moân Baø-la-moân vaø caùc choã phöôùc ñieàn. Hoï cuõng khoâng tu taäp chaùnh ñaïo, khoâng taïo nhaân an laïc, khoâng caàu quaû baùo an laïc, khoâng taïo nhaân duyeân ñeå sanh thieân. Ñaây goïi laø haïng thöù hai thoï höôûng duïc laïc.

3. Coù haïng ngöôøi tích tröõ taøi saûn, vaät baùu, ñeå daønh ñuùng phaùp, khoâng laøm vieäc taøn haïi, soáng ñuùng phaùp neân khoâng haønh ñoäng taøn haïi, töï thaân coù tu taäp, thoï höôûng an laïc ñaày ñuû. Hoï cuùng döôøng ñuùng phaùp cho cha meï, vôï con, toâi tôù, baïn beø, quyeán thuoäc, ngöôøi phuï trôï, ñeàu ñöôïc boá thí, cuùng döôøng ñaày ñuû. Hoï luoân luoân cuùng döôøng Sa-moân, Baø-la-moân taïo laäp ruoäng phöôùc, tu taäp theo con ñöôøng höôùng thöôïng, troàng nhaân an laïc, caàu quaû baùo an laïc, taïo nhaân duyeân sanh thieân. Ñaây laø haïng thöù ba thoï höôûng duïc laïc. Vôùi nhöõng ngöôøi thoï höôûng duïc laïc nhö vaäy, Ta noùi roõ: Coù tröôøng hôïp thoï höôûng duïc laïc goïi laø haï tieän. Coù tröôøng hôïp thoï höôûng duïc laïc goïi laø trung bình. Coù tröôøng hôïp thoï höôûng duïc laïc goïi laø cao thöôïng. Tröôøng hôïp naøo laø haï tieän? Coù ngöôøi baèng caùch phi phaùp hay ñuùng nhö phaùp tích tröõ taøi saûn ñeå taïo söï sung söôùng cho mình, chæ gaây nhaân an laïc cho rieâng töï thaân. Hoï khoâng cuùng döôøng cha meï, khoâng giuùp ñôõ vôï con, toâi tôù, baïn beø, quyeán thuoäc, cuõng khoâng tuøy thôøi cuùng döôøng Sa-moân, Baø-la- moân, caùc baäc phöôùc ñieàn, khoâng tu taäp theo ñöôøng höôùng thöôïng, khoâng gaây nhaân an laïc, khoâng ñöôïc quaû baùo an laïc, khoâng gaây nhaân duyeân sanh thieân. Ñaây goïi laø tröôøng hôïp haï tieän.

Tröôøng hôïp naøo laø trung bình? Coù ngöôøi thoï höôûng duïc laïc, coù khi nhö phaùp, coù khi phi phaùp, coù khi haønh ñoäng taøn haïi, ñeå ñem laïi söï an laïc cho mình, hoaëc ñem söï an laïc ñeán cho cha meï, vôï con, toâi tôù, thaân thuoäc... nhöng khoâng taïo nhaân duyeân sanh thieân. Ñaây goïi laø trung bình. Tröôøng hôïp naøo laø cao thöôïng? Ñoù laø tích tuï taøi saûn ñuùng nhö phaùp, khoâng gaây taøn haïi cho chuùng sanh, töï thaân thoï höôûng ñaày ñuû an laïc, ñuùng phaùp, cuùng döôøng cha meï cung caáp cho vôï con, toâi tôù, thaân höõu... cho ñeán laøm nhöõng nhaân duyeân ñeå sanh thieân. Ñaây laø tröôøng hôïp cao thöôïng. Theá naøo laø ba haïng ngöôøi haønh ñoäng voâ ích laøm khoå thaân? Ñoù laø khoå haïnh khoâng ñuùng phaùp cuûa baäc Thaùnh, khoâng coù noäi dung lôïi ích. Ai coù thaân khoå thì taâm

ñaõ bò bieán ñoäng. Nhö ngöôøi môùi phaïm giôùi laàn ñaàu, caû trong ngoaøi thaân taâm böùc röùc, luoân luoân hoái haän veà vieäc naøy. Trong ñôøi hieän taïi hoï luoân luoân bò phieàn naõo, khoâng theå naøo chöùng ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Ñaây laø phaùp khoå haïnh voâ ích thöù nhaát.

Coù ngöôøi tuy khoâng phaïm giôùi, taâm khoâng bò bieán ñoäng, haønh ñoäng thaân taâm ñieàu hoøa nhau, trong ngoaøi ñeàu an oån. Hoï tu taäp khoå

haïnh, nhöng trong ñôøi hieän taïi cuõng khoâng thoaùt ly phieàn naõo, khoâng theå naøo ñaéc ñöôïc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Ñaây goïi laø phaùp khoå haïnh voâ ích thöù hai. Coù ngöôøi tuy khoâng phaïm giôùi, taâm khoâng bieán ñoäng, hai nghieäp thaân taâm ñieàu hoøa nhau, trong ngoaøi an oån. Hoï tu taäp khoå haïnh, trong ñôøi hieän taïi, tuy khoâng thoaùt ly phieàn naõo nhöng coù taêng tieán chuùt ít veà phaùp vöôït hôn ngöôøi, hoaëc chöùng ñaéc ít phaàn trí tueä ñeå ñöôïc thaáy phaùp, chöùng chuùt ít thieàn ñònh. Ñaây laø phaùp khoå haïnh voâ ích cho thaân thöù ba.

Naøy thoân tröôûng, Ta khoâng noùi roõ caùc loaïi khoå haïnh voâ ích ñeàu gioáng nhö nhau. Coù loaïi khoå haïnh laø haï phaåm. Coù loaïi khoå haïnh laø trung phaåm. Coù loaïi khoå haïnh laø thöôïng phaåm. Theá naøo laø khoå haïnh haï phaåm? Ngöôøi khi môùi phaïm giôùi, taâm ñaõ bò bieán ñoäng, caû trong ngoaøi thaân taâm ñeàu böùt röùt, luoân luoân hoái haän veà vieäc aáy. Hoï tu khoå haïnh, ngay trong ñôøi naøy khoâng thoaùt ly phieàn naõo, khoâng chöùng ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Ñaây laø haï phaåm. Theá naøo laø trung phaåm? Coù ngöôøi tuy khoâng phaïm giôùi, taâm khoâng thay ñoåi, hai nghieäp thaân taâm ñieàu hoøa, trong ngoaøi ñeàu an oån. Hoï tu khoå haïnh, ngay trong ñôøi naøy khoâng thoaùt ly phieàn naõo, khoâng chöùng ñaéc phaùp vöôït hôn ngöôøi. Ñaây laø trung phaåm Theá naøo laø thöôïng phaåm? Coù ngöôøi tuy khoâng phaïm giôùi, taâm khoâng bò bieán ñoäng, hai nghieäp thaân taâm ñieàu hoøa, trong ngoaøi an oån. Hoï tu taäp khoå haïnh, trong ñôøi hieän taïi naøy tuy khoâng ñoaïn tröø phieàn naõo, nhöng coù tieán boä moät phaàn nhoû veà phaùp vöôït hôn ngöôøi, chöùng ñaéc phaàn nhoû trí tueä, hoaëc ñöôïc thaáy phaùp, töï thaân thoï höôûng thieàn laïc. Ñaây laø thöôïng phaåm. Naøy thoân tröôûng, haõy töø boû hai cöïc ñoan naøy, höôùng ñeán vôùi ñaïo phaùp. Ñoù laø töø boû ba loaïi duïc laïc, ba loaïi khoå haïnh voâ ích ôû treân, höôùng ñeán trung ñaïo Theá naøo laø töø boû ba loaïi duïc laïc vaø ba loaïi khoå haïnh voâ ích höôùng ñeán trung ñaïo? Naøy thoân tröôûng, ngöôøi tham ñaém duïc laïc, laøm haïi töï thaân, laøm haïi ngöôøi khaùc, laøm haïi caû hai. Hieän taïi duyeân taäp nghieäp aùc, ñôøi vò lai cuõng duyeân taäp nghieäp aùc. Do nhaân duyeân naøy, taâm yù phieàn naõo öu bi, chòu caùc loaïi khoå ñau. Ai döùt saïch moïi troùi buoäc cuûa duïc, khoâng coøn töï laøm khoå, khoâng laøm khoå ngöôøi, khoâng laøm khoå caû hai. Trong ñôøi hieän

taïi khoâng nhaän laáy ñau khoå, trong ñôøi vò lai cuõng khoâng bò caùc loaïi khoå. Vôùi yù nghóa naøy: Ñöôïc phaùp laïc hieän taïi, thoaùt ly caùc khoå naõo, ñeán gaàn Nieát-baøn, khoâng bò leä thuoäc vaøo hoaøn caûnh, ngay trong ñôøi naøy coù theå chöùng ñaïo quaû, ngöôøi trí töï mình hieåu bieát, saùng suoát khoâng trôû ngaïi, töï ñeán ñeå thaáy. Ñaây laø Trung ñaïo thöù nhaát. Naøy thoân tröôûng, laïi coù trung

ñaïo khaùc, vieãn ly phieàn naõo, khoâng bò leä thuoäc vaøo hoaøn caûnh, ñöôïc gaàn Nieát-baøn, ngöôøi trí töï bieát, töï mình ñeán ñeå thaáy, ñoù laø: Chaùnh kieán, chaùnh ngöõ, chaùnh nghieäp, chaùnh maïng, chaùnh ñònh, chaùnh phöông tieän, chaùnh chí, chaùnh nieäm. Ñaây laø Trung ñaïo thöù hai. Ñöùc Phaät thuyeát giaûng phaùp naøy, thoân tröôûng Vöông Ñaûnh Phaùt lieàn xa lìa moïi buïi baëm caáu ueá, ñaéc phaùp nhaõn thanh tònh. Thoân tröôûng Vöông Ñaûnh Phaùt hieåu bieát phaùp, thaáy phaùp, ñaéc phaùp, khoâng coøn nghi ngôø, lìa boû nghi hoaëc, lieàn rôøi choã ngoài, söûa y phuïc, chaép tay höôùng veà Ñöùc Phaät, baïch: –Thöa Theá Toân, hoâm nay con ñaõ khoâng coøn bò meâ laàm nöõa. Con xin quy y Phaät baûo vaø hai baûo Phaùp, Taêng; xin thoï trì giôùi Öu-baø-taéc. Töø nay ñeán troïn ñôøi, con xin quy y Tam baûo. Thoân tröôûng Vöông Ñaûnh Phaùt nghe lôøi Phaät daïy, hoan hyû voâ cuøng, ñaûnh leã töø giaõ.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.